

Nacionalni inštitut
za **javno zdravje**

DRŽAVNI PROGRAM
PRESEJANJA IN ZGODNJEGA
ODKRIVANJA PREDRAKAVIH
SPREMEMB IN RAKA NA
DEBELEM ČREVESU IN DANKI

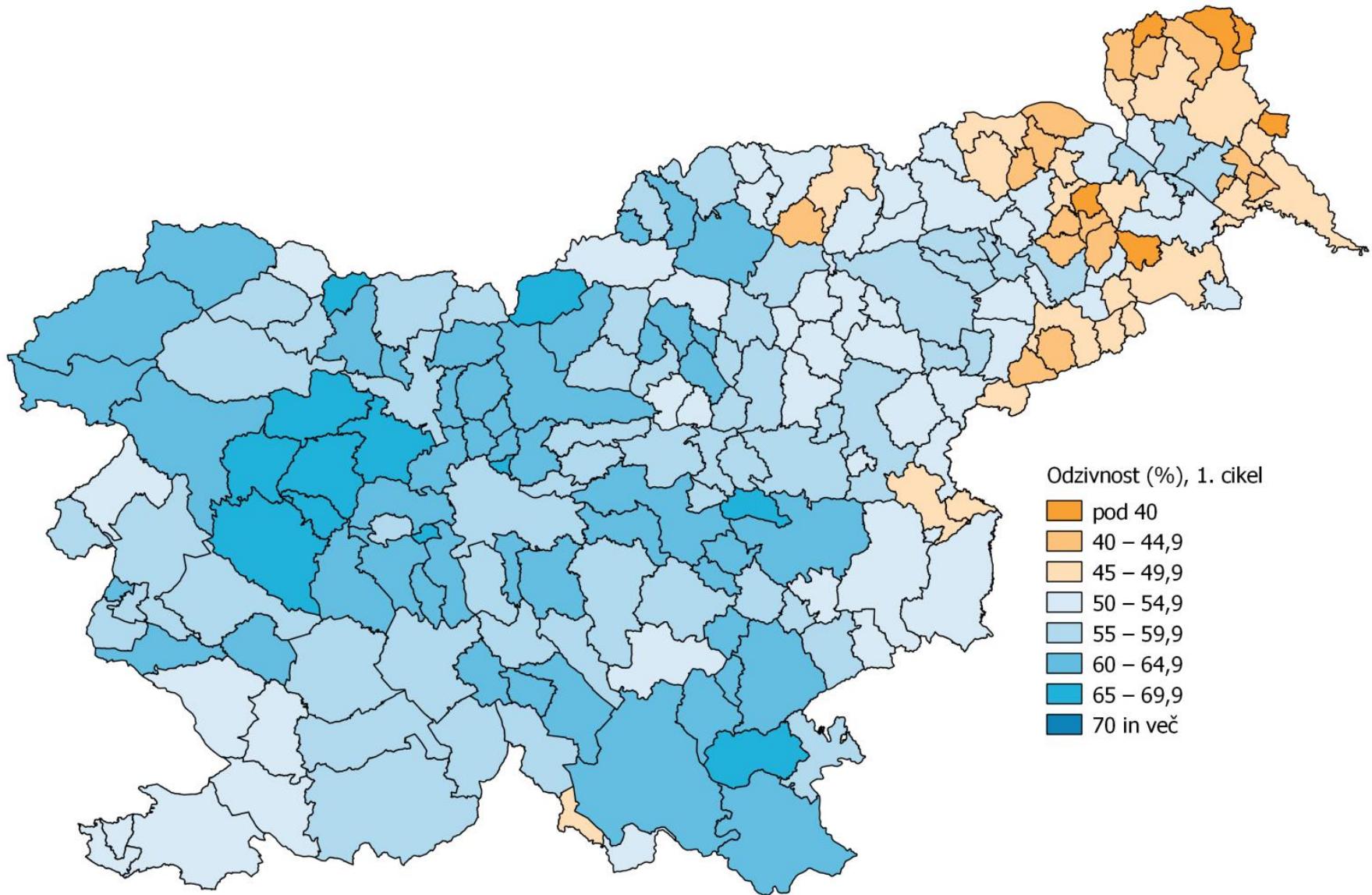
Uspehi Programa Svit in izzivi za prihodnje

Dominika Novak Mlakar

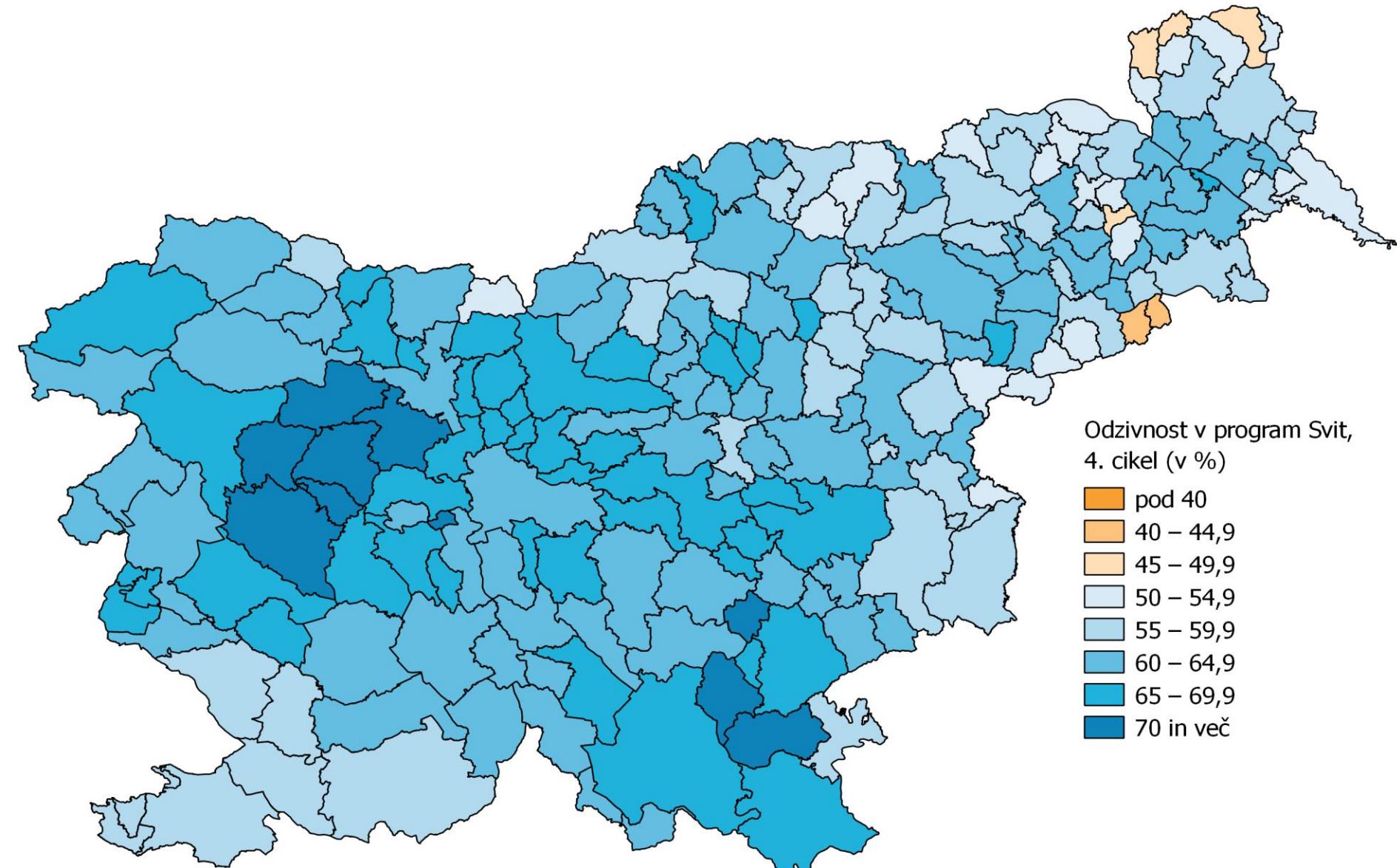
Tatjana Kofol Bric, Ana Lucija Škrjanec, Aleš Korošec,
Špela Fistrič, Nuša Kerč

SVITOV DAN 2017

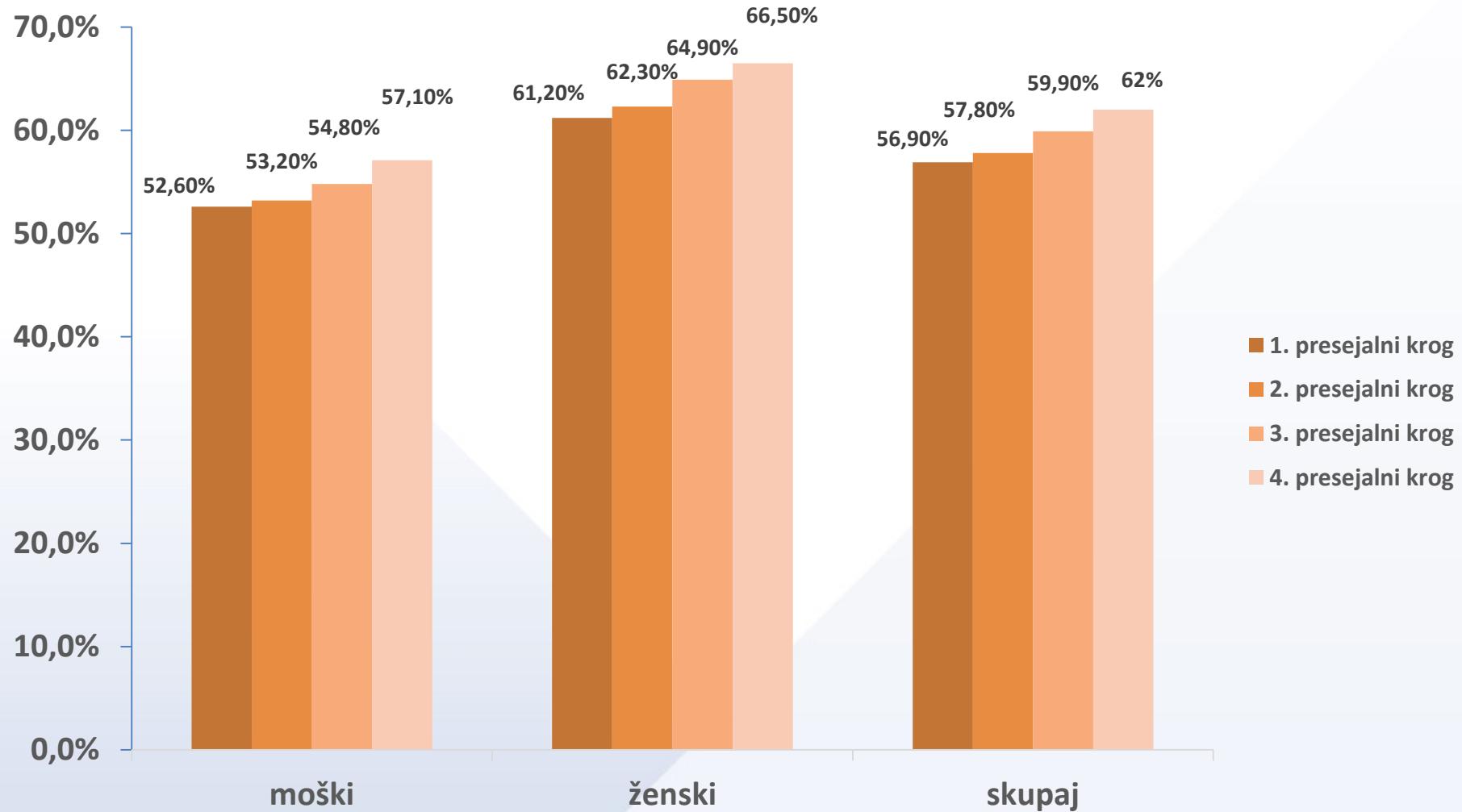
Odzivnost na vabilo po občinah, 1. presejalni krog (april 2009 – marec 2011)

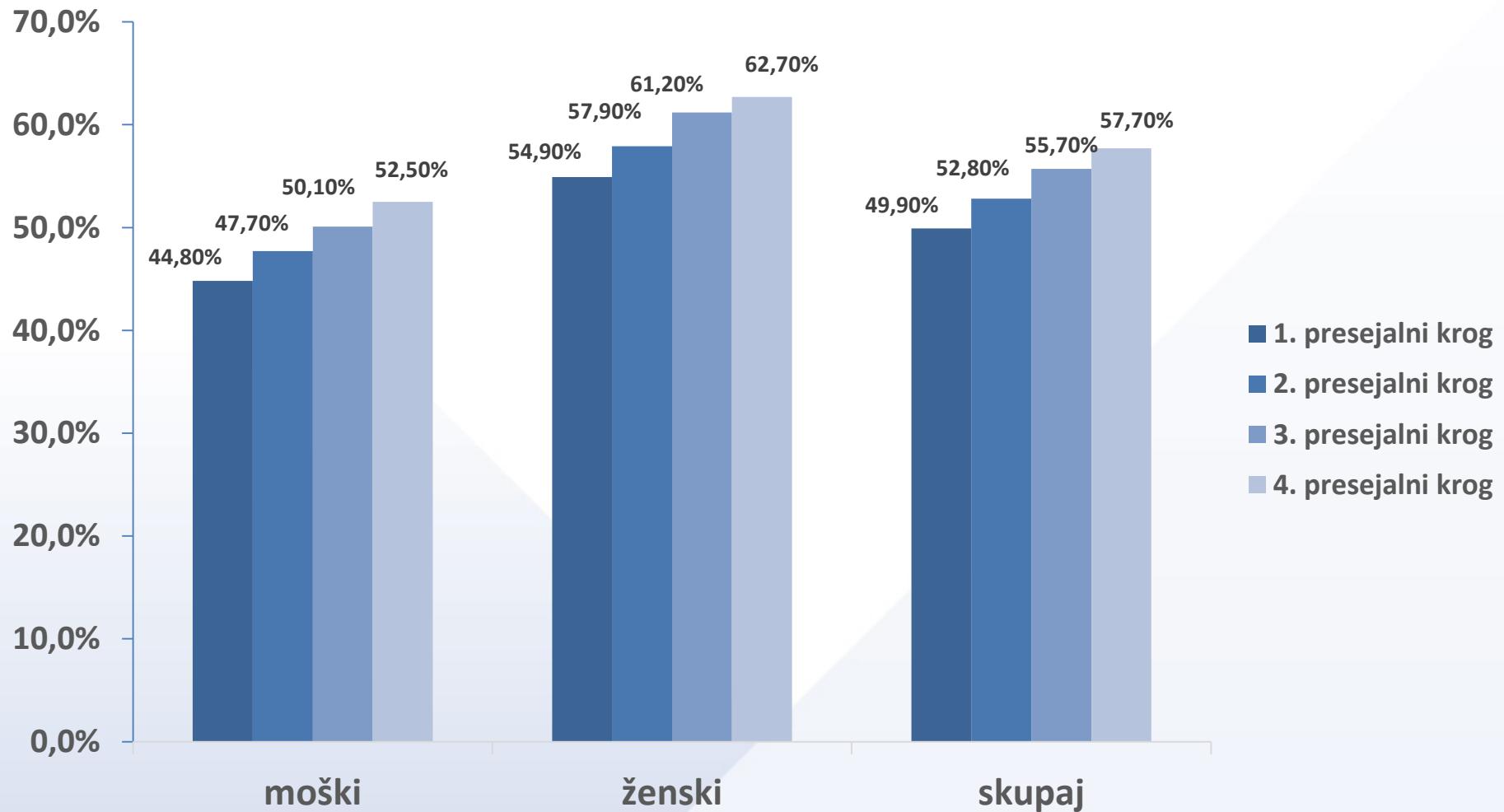
Odzivnost na vabilo po občinah, 4. presejalni krog (januar 2015 – december 2016)

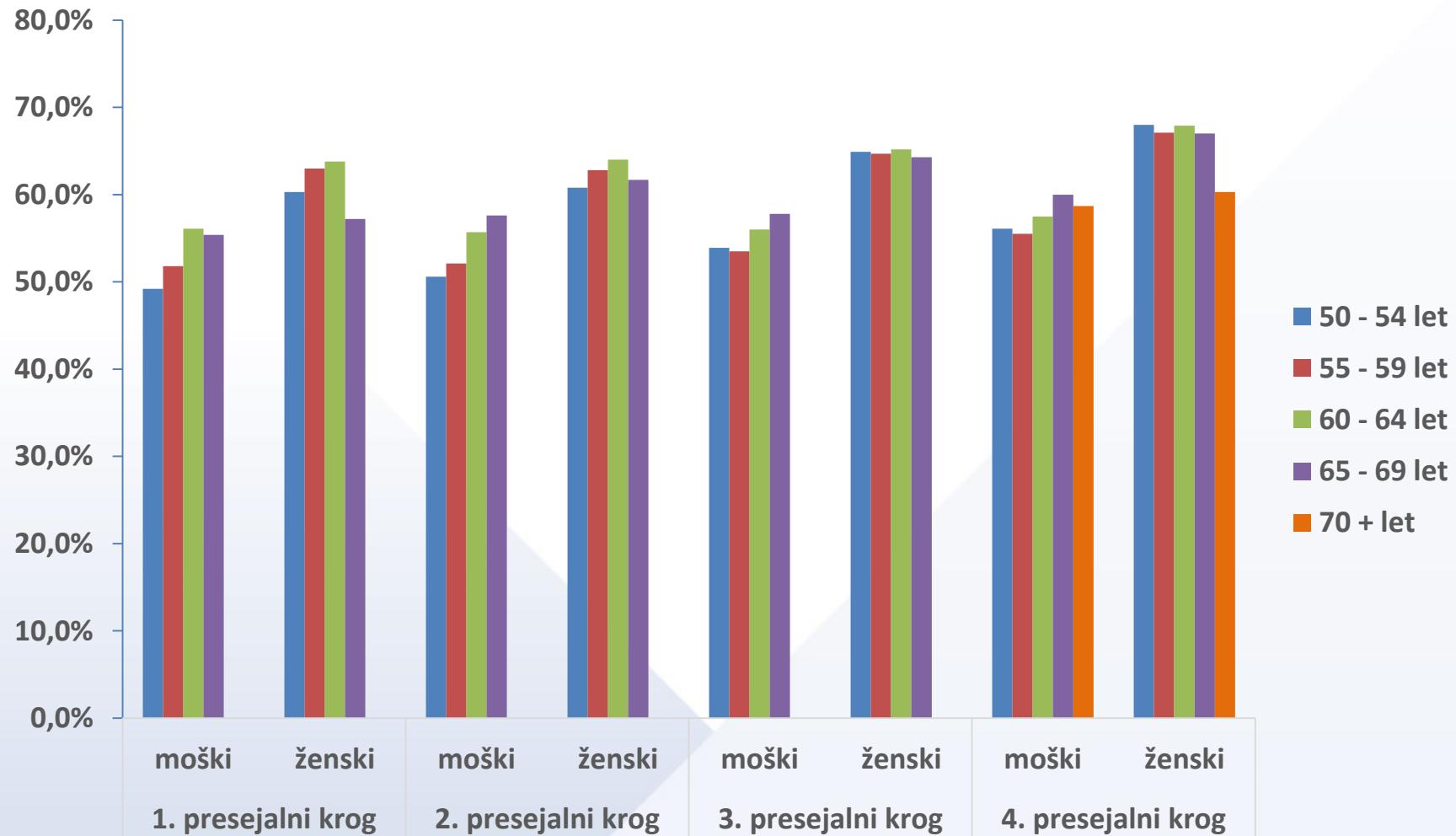
Odzivnost po spolu

Presejanost po spolu

Odzivnost po spolu in starostnih skupinah

Odzivnost po zdravstvenih regijah

	1. presejalni krog	2. presejalni krog	3. presejalni krog	4. presejalni krog
Celje	55,7%	57,1%	58,9%	61,0%
Gorica	60,1%	60,3%	62,8%	65,2%
Koper	53,7%	54,1%	56,2%	58,3%
Kranj	60,1%	60,4%	60,8%	64,9%
Ljubljana	59,8%	59,7%	61,6%	63,7%
Maribor	52,6%	55,1%	57,0%	59,1%
Murska Sobota	50,6%	53,3%	57,1%	58,3%
Novo mesto	59,2%	59,5%	62,0%	63,7%
Ravne	57,5%	57,8%	59,9%	62,4%
Skupaj	56,9%	57,8%	59,9%	62,0%

4. presejalni krog: vabljeni tudi populacija v starosti 70-74 let

Starostni razredi	Ciljna populacija: vabljeni	Odzivnost na vabila: vrnjena izjava o sodelovanju	Pacienti neustrezni za presejanje (samoporočanje in v programu odkrita patologija kolorektuma)
50 – 54 let	176.965	62,0%	5,7%
55 – 59 let	134.005	61,3%	5,0%
60 – 64 let	123.762	62,8%	5,7%
65 – 69 let	90.614	63,7%	6,4%
70 – 74 let	81.623	59,6%	9,9%
skupaj	606.969	62,0%	6,2%

4. presejalni krog: izključitveni kriteriji po starostnih skupinah

Starostni razredi	Kolonoskopija opravljena v zadnjih 3 letih	RDČD (z rednimi kontrolami ali brez)	POLIPI (z rednimi kontrolami ali brez)	KVČB (z rednimi kontrolami ali brez)
50 – 54 let	3,7%	0,1%	1,6%	0,3%
55 – 59 let	3,6%	0,1%	1,2%	0,1%
60 – 64 let	4,0%	0,1%	1,4%	0,1%
65 – 69 let	4,5%	0,2%	1,7%	0,1%
70 – 74 let	5,6%	0,6%	3,7%	0,1%
skupaj	4,1%	0,2%	1,8%	0,1%

4. presejalni krog: vabljeni tudi populacija v starosti 70-74 let

Starostni razredi	Presejanost - vrnjeni vzorci blata	Pozitivni FIT testi med testiranimi	Delež oseb, ki opravijo kolonoskopijo po pozitivnem FIT
50 – 54 let	55,8%	5,4%	92,8%
55 – 59 let	57,6%	5,8%	92,5%
60 – 64 let	59,7%	6,7%	92,5%
65 – 69 let	60,9%	7,8%	92,3%
70 – 74 let	55,7%	10,8%	90,3%
skupaj	57,7%	6,8%	92,1%

4. presejalni krog: napaka pri odvzemu vzorcev blata po starostnih skupinah

Starostni razredi	Vsaj ena napaka pri odvzemu blata	Ne želi sodelovati po prejetih FIT	Ne želi kolonoskopije po pozitivnem FIT	Kolonoskopija odložena zaradi zdravstvenega razloga
50 – 54 let	3,2%	27	1,2%	0,4%
55 – 59 let	2,7%	27	1,4%	0,4%
60 – 64 let	2,6%	24	1,5%	0,8%
65 – 69 let	2,7%	22	2,0%	1,2%
70 – 74 let	3,5%	47	2,7%	1,8%
skupaj	2,9%	147	1,7%	0,9%

Podatki o ASA v 4. presejalnem krogu po starostnih skupinah

Starostni razredi	ASA I	ASA II	ASA III	ASA IV	Skupaj
50 – 54 let	78,1%	20,6%	1,3%	0,0%	4.665
55 – 59 let	68,5%	29,6%	1,9%	/	3.204
60 – 64 let	60,3%	37,4%	2,3%	0,1%	5.219
65 – 69 let	52,8%	43,5%	3,6%	0,1%	3.372
70 – 74 let	44,8%	49,6%	5,4%	0,1%	4.641
Skupaj	12.846	7.631	611	13	21.101

Število Svit kolonoskopij po starostnih skupinah v posameznem letu

Starostni razredi	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	do 17.11. 2017
50 - 54	1.633	2.771	2.509	2.160	2.324	2.357	2.596	2.158
55 - 59	1.753	1.627	1.970	1.866	1.671	1.683	1.789	1.552
60 - 64	2.469	2.226	2.969	2.540	2.503	2.566	2.828	2.497
65 - 69	1.630	1.244	1.569	1.400	1.428	1.653	1.950	1.618
70 - 74	5	2	0	0	0	1.209	3.073	1.930
Skupaj	7.490	7.870	9.017	7.966	7.926	9.468	12.236	9.755

Stadiji rakov 1., 2. in 3. presejalnega kroga

Stadij	1. presejalni krog		2. presejalni krog		3. presejalni krog**	
	število	%	število	%	število	%
I. stadij T1Nx (T1 Nx Mx) *	196	21,7	117	23,6	48	11,2
I. stadij (T1/2 N0 M0)	238	26,3	135	27,3	162	37,9
II. stadij (T3/4 N0 M0)	188	21,1	99	20,0	79	18,5
III. stadij (katerikoli T N1/2 M0)	211	23,7	105	21,2	116	27,1
IV. stadij (katerikoli T N1/2 M1)	57	6,4	39	7,9	23	5,4
Skupaj stadiji	890	100,0	495	100,0	428	100,0
Ni podatka	15				3	
SKUPAJ RAKI	905		495		431	

* endoskopska odstranitev

** preliminarni podatki

Zgodnja faza odkritja (I. in II. stadij): 69,1 %, 70,9 % in 67,6%

Odkrita patologija v 4. presejalnem krogu (2015-2016), preliminarni podatki*

Najhujša najdba	Število oseb	Delež
Karcinom	573	2,7%
Suspektno za karcinom	61	0,3%
Limfom	5	0,02%
Nevroendokrini tumor	12	0,06%
Napredovali adenom	5.571	26,3%
Ne-napredovali adenom	6.139	29,0%
Sesilna serirana lezija	513	2,4%
Hiperplastični polip	1.287	6,1%
Druge ne-neoplastične najdbe	866	4,1%
Histološki izvid ni vnešen	4	0,02%
Najdbe brez vzorcev za histologijo	4.015	19,0%
Brez najdb	2.117	10,0%
Skupaj	21.163	100,0%

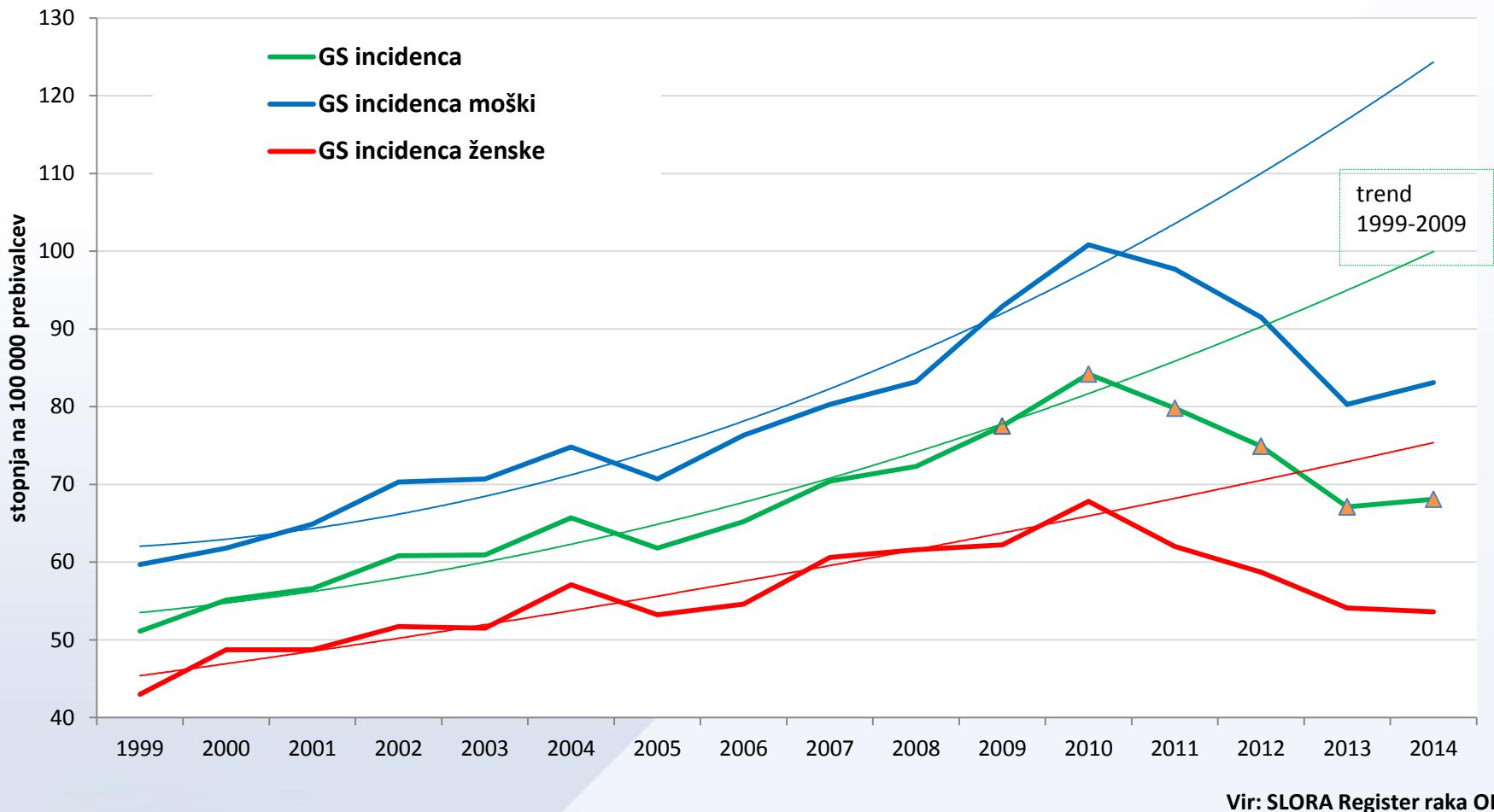
Odkriti karcinomi v štirih presejalnih krogih

	1. presejalni krog	2. presejalni krog	3. presejalni krog	4. presejalni krog
Število odkritih rakov	905	495	431	573 *

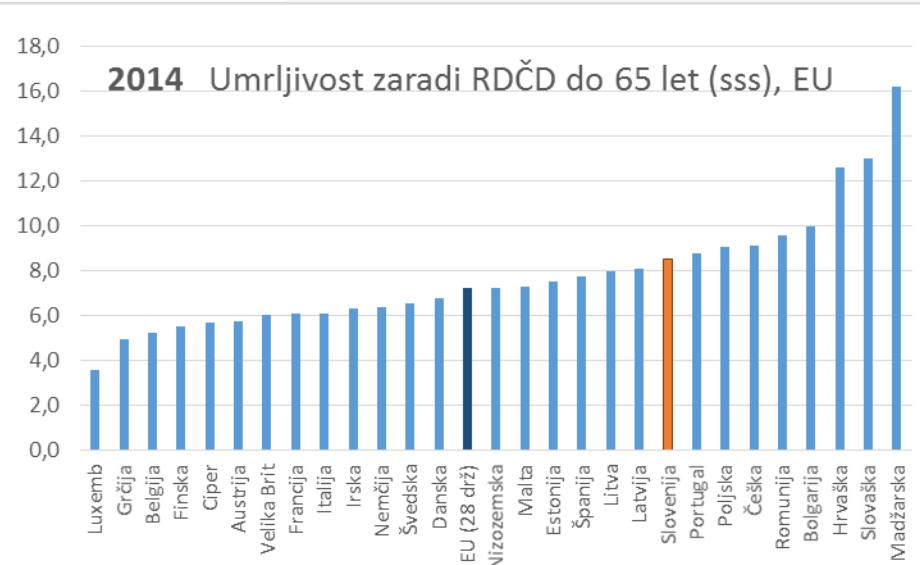
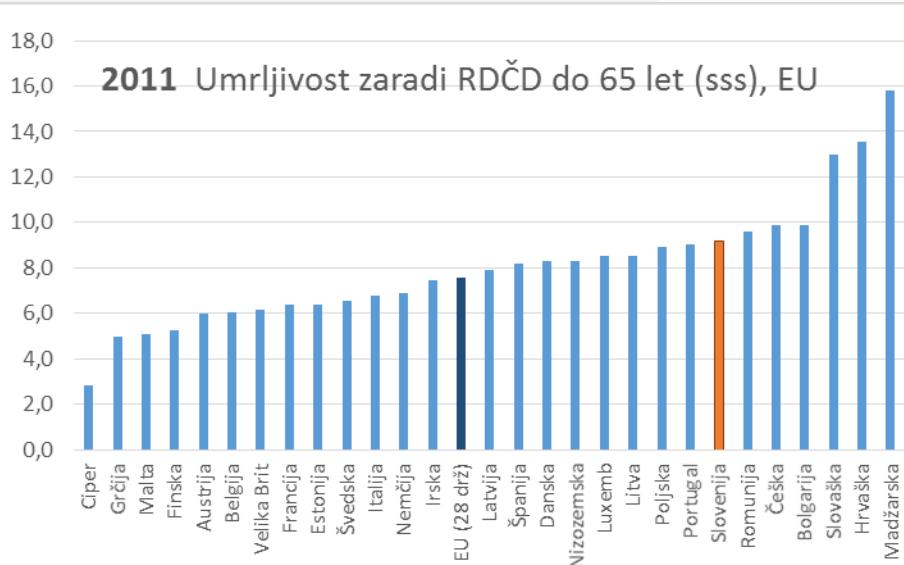
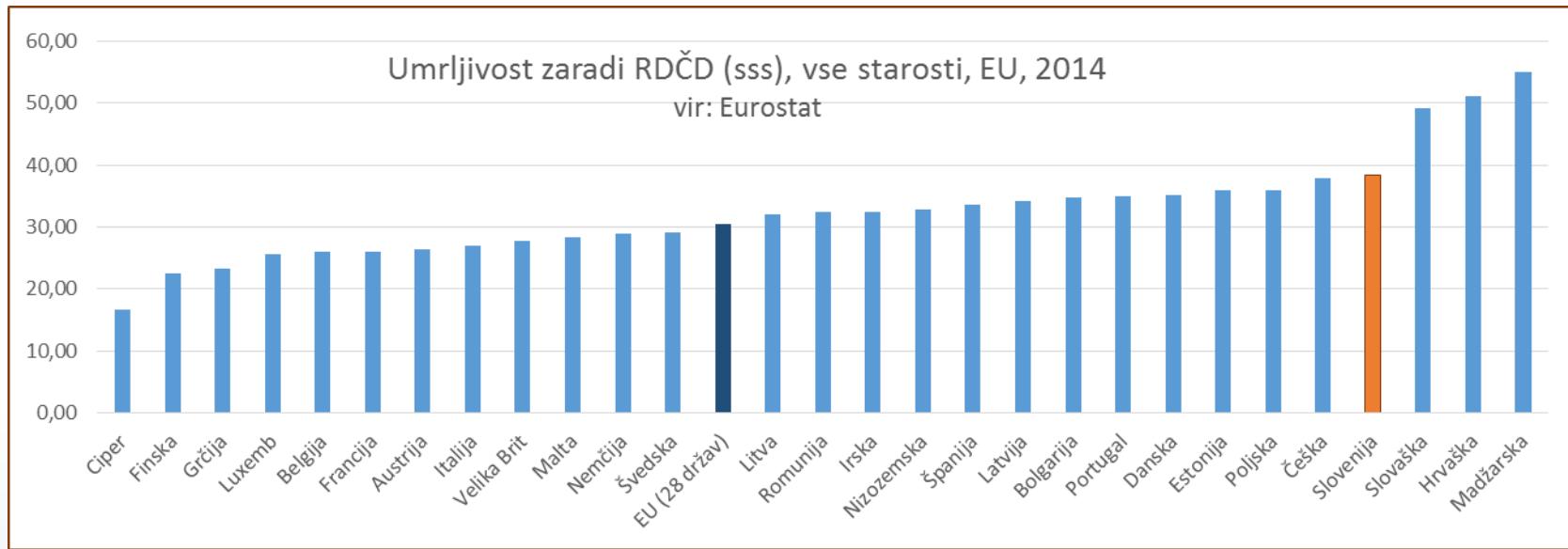
* preliminarni podatki

Učinki Programa Svit - incidenca

Incidenca raka debelega črevesa in danke v Sloveniji

Po umrljivosti zaradi RDČD sodi Slovenija v vrh evropskih držav, izboljšanje pri umrljivosti do 65 leta starosti

Izvedene komunikacijske aktivnosti v 2017

- Sodelovanje z Radijem 1 in televizijo Vaš kanal
- Namizni anatomske modeli debelega črevesa za Svit-ove kontaktne točke
- Več kot 100 objav v medijih in objave na družbenih omrežjih z velikim dosegom
- Več kot 100 Svit-ovih komunikacijskih dogodkov po Sloveniji
- Knjižica za zdravstvene delavce o komunikaciji z gluhami in naglušnimi osebami
- Knjižica s koraki za sodelovanje v Programu Svit
- Kartice s sporočili

Izzivi Programa Svit za prihodnje

- Povečati odzivnost ciljne populacije
- Aktivna vloga izbranih osebnih zdravnikov in sodelavcev v ambulanti družinskih zdravnikov pri vključevanju ne-odzivnikov v presejalni program: poenoten algoritmom za delo z ne-odzivniki
- Vključitev Programa Svit v Zakon o zbirkah podatkov
- Intenzivnejša promocija Svit-ovih kontaktnih točk v ZD
- Prenova spletnih strani Programa Svit
- Izobraževanje za ZVC oz. CKZ in študentov medicine ter zdravstvene nege za delo na Svit-ovih dogodkih
- Stripi s koraki za sodelovanje v Programu Svit

Zahvala

- Vsem ožjim sodelavcem Programa Svit
- Programskemu svetu Programa Svit
- Izvajalcem kolonoskopij in njihovim medicinskim sestram ter patohistologom in lab. tehnikom
- Družinskim zdravnikom, medicinskim sestram in DMS v referenčnih ambulantah, patronažnim sestram
- Sodelavcem območnih enot NIJZ
- Podpornikom, ambasadorjem Programa Svit
- Vsem organizatorjem in predavateljem današnjega srečanja